

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

• Мала академія наук
• України під егідою
• ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

12-13 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

УДК 338.2

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ ШТУЧНОГО
ІНТЕЛЕКТУ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ: ДОСВІД ЄС ДЛЯ
УКРАЇНИ**

Глушко А.Д., Маслій О.А., Раєвська М.О.
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
glushk.alina@gmail.com

Штучний інтелект (ШІ) став невід’ємною частиною сучасного суспільства, відкриваючи нові можливості для трансформації соціально-економічних процесів. Європейський Союз є одним із провідних гравців у впровадженні ШІ, поєднуючи інноваційні рішення з етичними принципами та сталим розвитком. Для України досвід ЄС у впровадженні ШІ є надзвичайно важливим, адже він демонструє, як технології можуть бути рушієм соціальних і економічних змін.

Штучний інтелект активно впроваджується європейськими компаніями у бізнес-процеси. Одним із ключових напрямів застосувань ШІ в електронній комерції є персоналізація покупок. Використовуючи рекомендаційні алгоритми, ШІ аналізує поведінку клієнтів і пропонує продукти, які відповідають їхнім потребам. Це не лише покращує досвід клієнта, а й зміцнює довіру до бренду. Ще однією важливою технологією є віртуальні помічники, які використовують обробку природної мови (НЛП) для спілкування в реальному часі. Такі помічники можуть допомагати клієнтам обирати потрібні товари чи послуги, роблячи процес покупки більш зручним і швидким.

Також ШІ відіграє важливу роль у виявленні шахрайства. Аналізуючи поведінку клієнтів і транзакційні дані, технології ШІ здатні знизити ризики фінансових махінацій, зокрема шахрайства з кредитними картками, підвищує безпеку продажів. Штучний інтелект стає не лише інструментом для оптимізації бізнесу, але й засобом формування безпечного та персоналізованого середовища для покупців.

Використання ШІ трансформує освітній сектор. Одним із основних його застосувань є автоматизація адміністративних завдань. Наприклад, системи ШІ

дозволяють автоматично перевіряти домашні завдання, надсилати приватні повідомлення та управляти курсами. Це економить час і підвищує ефективність викладачів. Адаптивні технології ШІ оцифровують навчальні матеріали, такі як підручники, відео лекції чи конференції. Це забезпечує доступ до аудіокниг та індивідуально адаптованих планів уроків, які можна використовувати незалежно від місця і часу. Також це дає можливість оптимізувати великі обсяги лекційних матеріалів створивши тезисні записи, які в подальшому використовуватимуться в навчанні [1].

Інтелектуальні голосові помічники, такі як Duolingo, Socratic або Quizlet, допомагають студентам опановувати нові знання через інтерактивні завдання, пояснення складних тем або підготовку до іспитів. Наприклад, Socratic використовує розпізнавання мови для пошуку відповідей на запитання, а Quizlet пропонує інтерактивні картки для запам'ятовування термінів і понять. Особливу увагу заслуговує персоналізація навчання, яка дає змогу відстежувати прогрес кожного учня, аналізувати його поведінку і пропонувати рекомендації для самовдосконалення. Інструменти, як Khan Academy, адаптують навчальні програми до рівня знань і темпу засвоєння студентом.

Крім очевидних переваг штучний інтелект несе в собі низку суттєвих загроз, таких як зменшення робочих місць через автоматизацію, етичні дилеми (відповідальність за помилки), проблеми безпеки (використання автономної зброї), зменшення людського контролю над складними системами ШІ та економічну залежність від технологій. Ці загрози можуть призвести до непередбачуваних наслідків, зокрема, до втрати критичних навичок і підвищення вразливості суспільства до кіберзагроз [2].

Для зменшення негативного впливу ШІ світові лідери 22 вересня 2024 прийняли «Пакт заради майбутнього», історичну декларацію, яка зобов'язує до конкретних дій на шляху до безпечного, мирного, сталого та інклюзивного світу для завтрашніх поколінь. Глобальний цифровий договір перший всесвітній договір про міжнародне регулювання штучного інтелекту, заснований на ідеї, що

технології повинні приносити користь усім. Крім того, 13 березня 2024 року у Європейському Союзі було схвалено перший в світі всеосяжний закон про регулювання штучного інтелекту. Основною метою цього закону є сприяння розвитку єдиного ринку законних, безпечних і надійних додатків, запобігаючи фрагментації ринку, шляхом вжиття заходів ЄС щодо встановлення мінімальних вимог прозорості [3].

Європейські регулятори активно займаються розробкою і впровадженням комплексного регулювання у сфері штучного інтелекту в межах ЄС. Для України важливо створити власну стратегію розвитку ШІ, спираючись на успішний досвід Європейського Союзу [4]. Це завдання набуває особливого пріоритету в контексті інтеграційних процесів із ЄС.

Література:

1. *Застосування штучного інтелекту: 13 прикладів ШІ.* URL: <https://www.guru99.com/uk/artificial-intelligence-applications-examples>
2. *Онищенко С.В., Маслій О.А. Ризики та загрози в умовах цифровізації: безпековий аспект. II International Scientific Conference Development of Socio-Economic Systems in a Global Competitive Environment: Conference Proceedings, May 24th, 2019. Le Mans, France. P.54-56.*
3. *Final Report – Governing AI for Humanity.* URL: <https://www.un.org/en/ai-advisory-body>
4. *Shefer O., Laktionov O., Pents V., Hlushko A., & Kuchuk N. (2024). Practical principles of integrating artificial intelligence into the technology of regional security predicting. Advanced Information Systems, 8(1), 86–93.* <https://doi.org/10.20998/2522-9052.2024.1.11>